

URBAN AUDIT

URBAN AUDIT je název databáze EUROSTATU (Evropský statistický úřad), která si vzala za cíl srovnávat kvalitu života ve městech Evropské unie. Iniciátorem je Evropská komise, koordinátorem projektu je Eurostat. Cílem je získat spolehlivé a srovnatelné analytické podklady, které poslouží mj. pro nastavení regionálních politik Evropské unie. Z dalších cílů je porovnání měst navzájem, ale také analýzy disparit uvnitř měst samotných a v jejich okolí.

Nejdříve proběhla pilotní fáze Urban Audit, které se zúčastnilo 58 měst a 20 „širších územních jednotek“. V září 2000 pak byly zveřejněny výsledky primátorům 58 zúčastněným měst. Zjišťovány byly údaje za roky 1981 a 1991. Byla konstatována úspěšnost projektu, ale také i potřeba zařadit do projektu další města, zlepšit srovnatelnost dat apod.

Eurostat připravil během roku 2002 osnovu projektu URBAN AUDITU II. K 15 tehdejším členům EU bylo přizváno ještě 10 přistupujících zemí a dále Bulharsko a Rumunsko. Eurostat zadal každému státu počet a velikostní strukturu měst s ohledem na vyváženost souboru a na financování projektu. Česká republika získala kvótu pěti měst a Český statistický úřad vybral Prahu, Brno, Ostravu, Plzeň a Ústí nad Labem.

Tab. 1 Počet měst zařazených do Urban Auditu podle zemí

Země	Počet měst	Země	Počet měst
Belgie	6	Bulharsko	7
Dánsko	4	Kypr	1
Německo	35	Česká republika	5
Řecko	9	Litva	3
Španělsko	18	Maďarsko	4
Francie	31	Estonsko	2
Irsko	4	Malta	2
Itálie	27	Lotyšsko	2
Lucembursko	1	Polsko	23
Holandsko	10	Rumunsko	14
Rakousko	3	Slovensko	2
Finsko	4	Slovensko	4
Švédsko	5	Portugalsko	8
Velká Británie	24		

Bylo navrženo cca 336 ukazatelů ve škále zahrnující demografii, sociální a ekonomické aspekty, občanské aktivity, školství, vzdělávání, životní prostředí, dopravu, cestování, ukazatele informační společnosti, kulturu a další.

Většina ukazatelů byla naplňována daty za město v administrativních hranicích, některé však i za širší aglomeraci (v případě Ostravy se jedná o všechny přilehlé okresy k městu Ostrava, tj. Opava, Karviná, Nový Jičín a Frýdek Místek) a za části města, vymezené pro účely projektu podle metodiky zadané Eurostatem. Hlavním mottem projektu je srovnatelnost a úplnost dat v celém souboru měst. Pro ně bylo jako závazné a sjednocující kritérium stanoveno 5 až 40 tisíc obyvatel (2001). V ČR byly použity samosprávné městské části s tím, že populačně podlimitní byly sloučeny a naopak velké rozděleny, v zásadě podle základních sídelních jednotek (ZSJ). Ostrava se pro tyto účely rozdělila do patnácti částí.

Sběr dat měl základní referenční rok 2001 (tzn. datum populačních cenů ve většině zemí Evropské unie). Pokud ten nebyl k dispozici, vzal se rok náhradní v posloupnosti 2002, 2000, 2003, 1999.

V první etapě byly naplňovány ukazatele tzv. typu „A“, což byly ukazatele dostupné ze zjišťování a registrů statistiky. Těch bylo zhruba polovina z celkového počtu sledovaných ukazatelů. Ta byla naplňována v roce 2003.

V druhé etapě se naplňovaly ukazatele typu „B“, což byly ukazatele, které statistika přejímá z jiných databází nebo se musely zjišťovat z jiných zdrojů, např. dotazem na příslušných odborech magistrátu či krajského úřadu nebo dokonce dotazem na jiných institucích. Realizace těchto ukazatelů proběhla v roce 2004.

Třetí etapa představovala ukazatele tzv. typu „C“ – ukazatele které nejsou běžně k dispozici a bylo je třeba kvalitativně odhadovat. Těchto ukazatelů bylo cca 25. Jejich naplnění bylo uskutečněno v druhé polovině roku 2004 a pokračovalo až do poloviny roku 2005.

Zjišťovaly se také ukazatele za roky 1991 a 1996.

V prosinci 2005 byla otevřena webová stránka pro regionální politiku. Velký počet ukazatelů a měst vylučuje prezentaci v jedné tabulce, a proto přístup k datům je na internetové adrese www.urbanaudit.org možný pomocí pěti aplikací v anglickém jazyce:

- Profily měst
- Pořadí měst
- Jak se umístilo vaše město?
- Jaká je struktura města?
- Přístupné údaje

Koncem roku 2005 vyšla publikace URBAN AUDIT 2005, kterou vydala Evropská komise, pod kterou spadá urbánní problematika. Za každou z uvedených zemí, jsou zde zveřejněny vybrané ukazatele za rok 2001 za zúčastněná města. Každé z měst je uvedeno krátkou charakteristikou a dále tabulkou s daty zjištěných v roce 2001. Jsou zde uvedena data, která jsou porovnatelná ve všech nebo ve většině uvedených měst. V následující tabulce jsou uvedena data, která byla zjištěna za město Ostravu v uvedeném roce.

Tab. 2 Ukazatele Urban Auditů za město Ostrava v roce 1995

	Jednotka	Město	Aglomerace
DEMOGRAFIE			
Bydlící obyvatelstvo celkem	obyvatel	316 744	1 164 328
Celkový roční počet obyvatel měnících se po 5 letech	%	0,0	0,0
EU státní příslušníci jako procento z celkového obyvatelstva	%	1,0	1,0
Státní příslušníci mimo EU jako procento z celkového obyvatelstva	%	1,0	0,0
Průměrný počet domácností		2,26	2,44
Procento domácností jednotlivců	%	34,0	30,0
Procento domácností samoživitelů	%	15,0	8,0
SOCIÁLNÍ ASPEKTY			
Průměrná cena za m ² bytu (pronájmu)	€	230	234
Průměrná cena za m ² rodinného domu	€	469	378
Procento domácností žijících ve vlastních domech	%	15,0	32,0
Procento domácností žijících v sociálních domech (1991)	%	0,0	0,0
Průměrná plocha obydleného domu v m ² na osobu	m ²	17	18
Očekávaná doba dožití při narození pro muže i ženy	rok	74,37	74,37
Počet registrovaných zločinů na 1000 obyvatel	čin	48,56	30,52
EKONOMICKÉ ASPEKTY			
Míra nezaměstnanosti	%	17,0	14,0
Míra nezaměstnanosti - ženy	%	19,0	18,0
Míra zaměstnanosti	%	58,0	
Míra aktivity (činnosti)	%	70,0	69,0
HDP na hlavu	€	8 692	5 710
Medián použitelného ročního příjmu domácnosti	€	5 814	5 814
OBČANSKÁ (MĚSTSKÁ, KOMUNÁLNÍ) AKTIVITA			
Procento registrovaných voličů volících v městských volbách	%	28,0	
VÝCHOVA A VZDĚLÁNÍ			
Počet dětí ve věku 0 - 4 roky v denní péči na 1000 dětí stejného věku	dítě	345	366
Procento trvale bydlících se středoškolským vzděláním	%	53,0	54,0
Procento trvale bydlících s VŠ vzděláním	%	9,0	7,0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Letní smog: počet dnů s koncentrací ozonu (O ₃) převyšující míru 120 µg/m ³	den	17	
Počet dnů, kdy koncentrace prашného aerosolu převyšují 50 µg/m ³	den	91	
Množství pevného odpadu (domácí i komerční) v tunách na obyvatele a rok	t	0,21	
Procento pevného odpadu zpracovaného na skládce	%	81,0	
Zelená plocha veřejně přístupná (m ² na obyvatele)	m ²	201	
Hustota obyvatelstva (obyvatel na km ²)	obyv./km ²	1 480	299
DOPRAVA A CESTOVÁNÍ			
Procento cest do práce autem	%	22,0	24,0
Průměrný čas cesty do práce (min)	minuta	33	27

Údaje zjišťované za vnitřní částí města:

DEMOGRAFIE

Procento celkového obyvatelstva ve věku 0 - 4 roky

Průměrný počet domácností

Procento domácností jednotlivců

Procento domácností samoživitelů
Procento domácností osamělých důchodců

SOCIÁLNÍ ASPEKTY

Podíl domů postrádajících základní vybavení
Míra nezaměstnanosti
Procento nezaměstnaných pod 25 let

VÝCHOVA A VZDĚLÁNÍ

Procento trvale bydlících se základním vzděláním
Procento trvale bydlících se středoškolským vzděláním
Procento trvale bydlících s VŠ vzděláním

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Hustota obyvatelstva (obyvatelé na km²)

Míra naplněnosti se lišila za města dle zemí takto: Slovensko a Česká republika 90 % a naopak Malta, Rakousko a Itálie 60 %.

Za aglomerace byly výsledky podobné, s výjimkou Dánska a Švédska (nižší respons) a Řecko (vyšší respons).

Největší rozdíly v naplnění ukazatelů byly zaznamenány za městské části: respons se pohybovala od 80 % u zemí s vyspělou urbánní statistikou (Nizozemsko, Dánsko), po 15 % (Rakousko, Španělsko). Nízké hodnoty dosáhly také Belgie, Rumunsko a pobaltské země (30-50 %), Česká republika se se svými 70 % řadila do lepší poloviny zemí.

V případě tématických skupin dosáhla ve městech nejlepší naplněnosti data za demografii a ekonomiku (80 - 90 %), nejméně se dařilo v oblasti životního prostředí, dopravy a IT (40 - 50 %).

Připravovaný sběr dat za rok 2004 (nebo libovolný rok v období 2003 – 2005) bude představovat sběr dat cca 339 ukazatelů. Více než polovina ukazatelů (60 %) zůstala stejná, čtvrtina byla vypuštěna a desetina nově přibyla.

Rozšíří se i počet měst, který se do URBAN AUDITU zapojí za Českou republiku. Od roku 2006 by se měly připojit České Budějovice, Liberec, Hradec Králové a Olomouc a nad požadavek Eurostatu Karlovy Vary, Pardubice, Jihlava, Zlín, Kladno.

EUROSTAT přikládá URBAN AUDITU mimořádný význam. Projekt chápe jako soutěž měst v rámci jednotlivých zemí Evropské unie. Dále pomáhá k sledování a porovnávání v ekonomice, v podmínkách a službách pro start-up firmy, ekonomických profilů měst.